

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ**

ЛИСТ

**Державним податковим адміністраціям
в АР Крим, областях, м. Києві і Севастополі**

**Членським організаціям Федерації
професійних спілок України**

Щодо порядку оподаткування профспілкових виплат

Державна податкова адміністрація України разом із Федерацією професійних спілок України у зв'язку з численними зверненнями представників профспілкових організацій України, громадян - платників податків, а також податкових органів стосовно практичного застосування норм розділу IV Податкового кодексу України щодо оподаткування профспілкових виплат повідомляють наступне.

З 1 січня 2011 року набрав чинності Податковий кодекс України (далі - Кодекс), яким внесено певні зміни до порядку оподаткування виплат, що здійснюються за рахунок коштів профспілок.

Так, згідно із підпунктом 165.1.47 статті 165 розділу IV Кодексу до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включається сума виплат чи відшкодувань (крім заробітної плати чи інших виплат та відшкодувань за цивільно-правовими договорами), яка здійснюється професійними спілками своїм членам протягом року сукупно у розмірі, що не перевищує суми граничного розміру доходу, визначеного згідно з абзацом першим підпункту 169.4.1 пункту 169.4 статті 169 цього Кодексу, встановленого на 1 січня такого року (у 2011 році - 1320 грн.). При цьому зазначені виплати повинні бути здійснені у розмірах та на цілі, установлені загальними зборами членів профспілки.

Під час практичного застосування зазначених норм Кодексу слід ураховувати, що діяльність профспілок, їх організацій та об'єднань здійснюється відповідно до Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності".

Згідно зі ст. ст. 14 і 15 зазначеного Закону джерела надходження (формування) коштів профспілок, їх об'єднань та напрями використання таких коштів визначаються у статутах (положеннях) профспілок, їх об'єднань, які приймаються загальними (установчими) зборами, з'їздами, конференціями членів профспілок або їх повноважних представників.

Від імені членів профспілки відповідно до ст. 34 Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" розпорядження коштами, іншим майном профспілок, їх об'єднань, що належить їм на праві власності, здійснюють виборні органи профспілки або об'єднання, створені відповідно до їх статуту чи положення (загальні збори, конференції, з'їзди тощо).

Порядок надходження (формування) коштів та їх розподіл (у т. ч. на здійснення виплат членам профспілки) визначається у кошторисах профспілок, їх об'єднань, які затверджуються щорічно у порядку, встановленому їх статутами (положеннями).

У статутах (положеннях) профспілок, їх об'єднань визначаються також органи профспілок, які уповноважені затверджувати зазначені кошториси (загальні збори, конференції, відповідні профспілкові органи).

Отже, з урахуванням викладеного, рішення щодо здійснення конкретної виплати члену профспілки в певному розмірі приймається в установленому статутом (положенням) порядку загальними зборами, конференцією чи виборним органом профспілки або об'єднання (профспілковим комітетом, головою профспілкового комітету, президією, радою відповідного рівня тощо). Таке рішення виборного органу не погребує затвердження загальними зборами членів профспілки.

Слід також зауважити, що зазначені виплати члену профспілки здійснюються незалежно від наявності у нього права на податкову соціальну пільгу. При цьому сукупний річний розмір неоподатковуваних виплат, що здійснюються члену профспілки згідно із підпунктом 165.1.47 статті 165 розділу IV Кодексу, у 2011 році не може перевищувати 1320 грн.

Додатково повідомляємо, що без оподаткування профспілки можуть надавати цільову або нецільову благодійну допомогу постраждалим внаслідок:

а) екологічних, техногенних та інших катастроф у місцевостях, оголошених згідно з Конституцією України зонами надзвичайної екологічної ситуації, - у граничних сумах, визначених Кабінетом Міністрів України;

б) стихійного лиха, аварій, епідемій та епізоотій загальнодержавного або місцевого характеру, які завдали шкоди або створюють загрозу здоров'ю громадян, навколишньому природному середовищу, викликали або можуть викликати людські жертви чи втрату власності громадян, у зв'язку з якими рішення про залучення (надання) благодійної допомоги було прийнято відповідно Кабінетом Міністрів України або органом місцевого самоврядування, у граничних сумах, визначених Кабінетом Міністрів України або органом місцевого самоврядування відповідно.

Підпунктом 170.7.2 статті 170 розділу IV визначено, що для цілей цього підпункту вважається цільовою благодійною допомогою та не підлягає оподаткуванню профспілковою виплата, здійснена за рішенням профспілки, прийнятим в установленому порядку на користь члена такої профспілки, який має статус постраждалого внаслідок обставин, зазначених у цьому підпункті.

Профспілки можуть користуватися також нормами Податкового кодексу, якими звільнено від оподаткування:

- вартість орденів, медалей, знаків, кубків, дипломів, грамот та квітів, якими відзначаються працівники, інші категорії громадян та/або переможці змагань, конкурсів (підпункт 165.1.38);

- вартість дарунків (а також призів переможцям та призерам спортивних змагань), якщо їх вартість не перевищує 50 відсотків однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року (у 2011 році - 470,5 грн. на місяць), за винятком грошових виплат у будь-якій сумі (підпункт 165.1.39). Тобто профспілки можуть щомісяця без оподаткування надавати платнику податку (незалежно чи є він членом цієї профспілки чи ні) подарунки у не грошовій формі вартістю до 470 грн. 50 коп. Перевищення вказаної вартості подарунку включається до загального місячного доходу такого платника і підлягає оподаткуванню профспілкою як податковим агентом за ставками п. 167.1 Кодексу. При цьому при оподаткуванні перевищення слід застосовувати підвищувальний коефіцієнт, встановлений п. 164.5 Кодексу.

Слід звернути увагу, що Кодексом змінено умови надання неоподаткованої нецільової благодійної (у т. ч. матеріальної) допомоги. Так, відповідно до підпункту 170.7.3 статті 170 розділу IV Кодексу до оподаткованого доходу платника податку не включається сума такої допомоги у розмірі місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до

найближчих 10 гривень (у 2011 році - 1320 грн.) незалежно від наявності у платника податку права на податкову соціальну пільгу (тобто незалежно від розміру отриманого доходу).

При цьому Податковим кодексом визначено, що положення цього підпункту не поширюються на профспілкові виплати своїм членам, умови звільнення яких від оподаткування передбачені підпунктом 165.1.47 пункту 165.1 статті 165 цього Кодексу. Виходячи з цієї норми, у разі надання профспілкою матеріальної допомоги не членам профспілки (зокрема, дітям-сиротам) така допомога звільняється від оподаткування у встановленому пп. 170.7.3 Кодексу розмірі.

Також відповідно до пп. 165.1.22 Кодексу професійна спілка може надати без оподаткування допомогу на поховання платника податку (коштами або вартістю майна чи послугами) у будь-якому розмірі (сумі). При цьому не має значення членство особи, якій буде надана така допомога у даній профспілці.

Повідомляючи наведене, вважаємо, що викладені вище положення можуть бути розповсюджені на всі профспілки, їх організації та об'єднання, чия діяльність провадиться відповідно до Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності".

**Державна податкова
адміністрація України
16.02.2011 N 4284/7/17-0717,
3071/6/17-0715**

**Заступник голови комісії з проведення
реорганізації ДПА України,
в. о. першого заступника Голови**

С. Лекарь

**Федерація професійних спілок України
15.02.2011 N 58/01-16/330
Голова**

В. Хара